

Sociální práce s uprchlíky

Specifické metody SP

LS 2016

Migrace, uprchlíci , legislativa

- **Uprchlík** – člověk, který nedobrovolně opustil svoji rodnou zem nebo stát kde žil.
- Důvody ekonomické, politické, válečné,
- Mezinárodní dokumenty :
 - ✓ Úmluva o právním postavení uprchlíků (1951)
 - ✓ Protokol o právním postavení uprchlíků (1967)
 - ✓ Úřad vysokého komisaře pro uprchlíky OSN (1950)

Právní postavení uprchlíků v ČR

- **Zákon azylu (z.č. 325/1999 Sb.)**
 - ✓ podmínky vstupu a pobytu cizince, který projeví úmysl požádat Českou republiku o mezinárodní ochranu formou azylu nebo doplňkové ochrany na území České republiky
 - ✓ pobyt azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území ČR;
 - ✓ řízení o udělení mezinárodní ochrany formou azylu nebo doplňkové ochrany a řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany;
 - ✓ práva a povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, azylanta a osoby požívající doplňkové ochrany na území;
 - ✓ působnost MV, MŠMT a Policie ČR v této oblasti státní správy;
 - ✓ státní integrační program a azylová zařízení.
- **Zákon o pobytu cizinců (z.č. 326/1999 Sb.)**

Důvody pro udělení azylu

- **pronásledování za uplatňování politických práv a svobod z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů** ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
- **sloučení s rodinným příslušníkem** (manželem, nezletilým dítětem nebo v případě nezletilého dítěte s rodičem), kterému již byl azyl udělen
- **humanitární důvody**
- **Doplňková ochrana** (doba určitá, pak přezkoumání)

Správa uprchlických zařízení MV (SUZ)

- Kompetence v otázkách azylu a migrace v rámci MV :
- SUZ (Správa uprchlických zařízení)
- OAMP (Odbor azylové a migrační politiky)
- Policie ČR
- ✓ **SUZ zabezpečuje zařízení pro ubytování a další služby žadatelům, azylantům, zajištěním cizincům s cílem zajistit těmto osobám odpovídající a důstojné podmínky**

Azylová zařízení SUZ

- **Přijímací střediska**
- **Pobytová střediska**
- **Integrační azylová střediska**
- **Zařízení pro zajištění cizinců**
- **Centra na podporu integrace cizinců**

✓ **Základní princip :**

Individuální přístup s ohledem na náboženské, etnické a kulturní odlišnosti

Přijímací středisko

- identifikace totožnosti
- zahájení řízení o udělení mezinár.ochrany
- vstupní pohovor a **sociální šetření**
- vstupní zdravotní prohlídka
- uzavřené zařízení, není možné volně opustit
- ubytování, strava, hygienické potřeby,
- **sociální a psychologické služby**, volnočasové aktivity

Pobytové středisko

- ubytování po dobu řízení o žádosti o udělení mezinár. ochrany
- otevřené zařízení, možný pobyt v soukromí
- **důraz na sociální práci** a volnočasové aktivity
- rizikové skupiny osob
- specifika SP (citlivost a respekt ke kulturním odlišnostem, gender aspektům.....)

Integrační středisko

- Pro osoby, kterým byla přiznána mezinárodní ochrana a které vstoupily do Státního integračního programu a požádaly o dočasné ubytování v IAS
- práva a povinnosti osob s přiznanou mezinár. ochranou jsou na trhu práce, v sociální a zdrav.oblasti stejná jako práva a povinnosti občanů ČR

Zařízení pro zajištění cizinců

- „detence“, „záchyt“ pro cizince kterým bylo vydáno rozhodnutí a správním vyhoštění a zajištění
- většinou osoby, které se dostaly do rozporu s legislativou
- zajištění se týká jen osob starších 15 let
- ubytování, strava, volný čas,

Centrum pro podporu integrace cizinců

- Dlouhodobá a koncepční podpora integrace cizinců
- Poradenská a informační činnost, právní poradenství, kurzy českého jazyka, sociokulturní aktivity, atd.....

Zařízení pro děti – cizince (ZDC)

- SPOD (viz §6 z. č. 359/99 Sb.)
- Příspěvková organizace MŠMT (1. 1. 2003)
- ZDC : diagnostický ústav, SVP, ZŠ
- Úkoly : diagnostické, výchovné, vzdělávací, sociálně preventivní a terapeutické, celodenní péče s plným zaopatřením
- Zákon .č. 109/2002 Sb., o školských zařízeních pro výkon ÚV, OV , SVP
- Vyhláška č. 438/2006 Sb.

Role a význam NNO

- Sdružení zabývající se emigranty (SOZE)
- Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU)
- Český helsinský výbor
- ✓ Poradna pro uprchlíky
- ✓ Poradna pro integraci cizinců

Rizika spojená s uprchlictvím

- **Obchod s lidmi**
- Nelegální pobyty
- Nelegální zaměstnávání
- Trestná činnost, organizovaný zločin